

Győri Ítéltábla
Fpkhf.II.25.008/2005/2.

A zálogjoggal biztosított hitelezői igény besorolása szempontjából vizsgálandó időpontok értelmezése
/ Cstv.57.§. (1) bekezdés b./ pontja és 49/D.§. (1) bekezdés/

Az elsőfokú bíróság a 2002. április 29. napján érkezett kérelem alapján 2003. október 10-i kezdő időponttal elrendelte az adós felszámolását, és kijelölte a felszámolót.

A hitelező és az adós időközben 2002. július 4-én keretbiztosítéki jelzálogszerződést kötöttek egymással, mellyel a közöttük létrejött hitel- és kölcsönügyletekből eredő hitelezői követelések biztosítására 60.000.000.Ft erejéig keretbiztosítéki jelzálogjogot alapítottak az adós kizárólagos tulajdonát képező sz.-i 10610 hrsz. alatt nyilvántartott ingatlanra. A jelzálogjogot az ingatlan-nyilvántartásba 2002. július 5-én jegyezték be.

A felszámolási eljárás során a hitelező 51.571.558.Ft összegű igényt jelentett be. Ebből a felszámoló 50.113.295.Ft-ot a Cstv.57.§. (1) bekezdés b./ pontja szerinti, 1.358.263.Ft-ot a Cstv. 57.§. (1) bekezdés g./ pontja szerinti, 100.000.Ft regisztrációs díjat pedig a Cstv. 57.§. (1) bekezdés f./ pontja szerinti követelésként vett nyilvántartásba.

A jelzálogjoggal terhelt ingatlant az eljárás során a felszámoló értékesítette. A hitelező a Cstv. 49/D.§. (1) bekezdése alapján kérte a befolyt vételár 50 %-ának kifizetését, ettől azonban a felszámoló – a 2004. szeptember 8-án kelt nyilatkozata szerint – elzárkózott.

A hitelező a 2004. szeptember 21-én előterjesztett kifogásában a vételár 50%-a és késedelmi kamatai megfizetésére kérte a felszámolót kötelezni. Arra hivatkozott, hogy a felszámoló a zálogtárgy értékesítése során befolyt és az értékesítés költségeivel csökkentett vételár 50%-át kizárólag a zálogtárgyat terhelő zálogjoggal biztosított követelések kielégítésére fordíthatja a biztosított követelés erejéig, ha a zálogjog a felszámolási eljárás megindításának időpontja előtt legalább egy évvel keletkezett. A felszámolási eljárás megindításának időpontja pedig – álláspontja szerint – nem a felszámolás elrendelése iránti kérelem benyújtásának napjával azonos.

A felszámoló a kifogás elutasítását kérte. Azzal érvelt, hogy a Cstv.49/D.§. (1) bekezdését csak akkor lehet alkalmazni, ha a zálogjog a felszámolási eljárás megindításának időpontja előtt legalább egy évvel keletkezett. A konkrét esetben azonban a felszámolás elrendelése iránti kérelmet 2002. április 29-én terjesztették elő, a hitelező javára pedig a jelzálogjogot csupán ezt követően, 2002. július 5-én jegyezték be az ingatlan-nyilvántartásba. A felszámolási eljárás megindításának időpontja a

felszámolási eljárás lefolytatása iránti kérelem bírósághoz érkezésének napjával azonos.

Az elsőfokú bíróság a 2004. szeptember 30-án kelt 4. sorszámú végzésével a kifogást elutasította. A végzés indokolása szerint a zálogjoggal biztosított követelések Cstv.57.§. (1) bekezdés b./pontja szerinti besorolásának feltétele, hogy a biztosítékot a felszámolási eljárás megindítása – tehát a felszámolás elrendelése iránti kérelem bírósághoz érkezésének napja – előtt 6 hónappal kikötötték. Az adóssal szembeni felszámolási eljárás megindítása iránti kérelem azonban a megyei bírósághoz 2002. április 29-én érkezett, a hitelező jelzálogjoga pedig csupán 2002. július 5-én keletkezett. A hitelező igényét tehát még a Cstv.57.§. (1) bekezdés b./ pontja alá sem lehetett volna besorolni. Ezért a Cstv.49/D.§. alkalmazásának sincs helye.

E végzés ellen a hitelező élt fellebbezéssel, és annak megváltoztatásával kifogása teljesítését kérte. Fellebbezése indokolásában arra hivatkozott, hogy a felszámolási eljárás megindításának a Cstv.49/D.§. (1) bekezdésében hivatkozott időpontja a felszámolást elrendelő, még nem jogerős végzés meghozatalának napjával azonos. Az őt megillető jelzálogjog pedig ezt az időpontot megelőző egy éven belül keletkezett. Megjegyezte azt is, hogy a felszámoló helyesen járt el akkor, amikor 50.113.295.Ft összegű igényét a Cstv.57.§. (1) bekezdés b./ pontja alapulvételével rangsorolta, a jelzálogjogot ugyanis a felszámolás kezdő időpontja előtt alapították.

A felszámoló fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú végzést helybenhagyását kérte. Azzal érvelt, hogy a felszámolási eljárás megindításának időpontja a felszámolás elrendelése iránti kérelem bírósághoz érkezésének napja. A hitelező javára a jelzálogjogot pedig nem ezt az időpontot megelőzően, hanem csupán utóbb alapították. Egyetértett viszont azzal, hogy az 50.113.295.Ft összegű követelést a Cstv.57.§. (1) bekezdés b./ pontjának megfelelően kellett besorolni. A kielégítési sorrend meghatározása szempontjából ugyanis a felszámolás kezdő időpontjának van jelentősége.

A fellebbezés nem alapos.

A jelen esetben irányadó, a csődeljárásról, a felszámolási eljárásról és a végelszámolásról szóló, lényegesen az 1993. évi LXXXI. törvénnyel, valamint az 1997. évi XXVII. törvénnyel és a 2000. évi CXXXVII. törvénnyel módosított 1991. évi XLIX. törvény (többször módosított Cstv.) 49/D.§. (1) bekezdéséből következően a felszámolónak a zálogtárgy, illetve az óvadékul szolgáló vagyontárgy értékesítése során befolyt és az értékesítés költségeivel csökkentett vételár 50%-át akkor kell az értékesített zálogtárgyat terhelő zálogjoggal (óvadékul szolgáló vagyontárggyal) biztosított követelések kielégítésére fordítania a biztosított követelés erejéig, ha a zálogjog (óvadék) a felszámolási eljárás megindításának időpontja előtt legalább egy évvel keletkezett, és az erre irányuló szerződés tekintetében egyébként a fedezet elvonásának rosszhiszeműségét, illetve ingyenességét a Ptk.203.§. (2) bekezdése szerint vélelmezni nem kell.

A felszámolási eljárás megindítása időpontjának pedig a felszámolásra irányuló kérelem bírósághoz érkezésének napja minősül. (BH. 2001/441. sz. jogeset, a Legfelsőbb Bíróság Fpk.VI.30.461/2000/6. sz. végzése)

Így, mivel a hitelező javára a jelzálogjogot csupán a felszámolást lefolytatása iránti kérelem beérkezését követően alapították, a többször módosított Cstv.49/D.§. (1) bekezdése alkalmazásának nem volt helye, a befolyt vételár 50%-át a felszámolónak nem kellett a hitelező részére kiutalnia.

Azt viszont tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a hitelező 50.113.295.Ft összegű igényét nem a Cstv.57.§. (1) bek. b./ pontjának alapulvételével kellett volna besorolni.

A többször módosított Cstv.6.§. (2) bekezdése folytán alkalmazandó Pp.3.§. (1) és (2) bekezdéseiből következően ugyanis a bíróság a jogvitát a kifogás tárgyában indult eljárásban is az erre irányuló kérelem esetén bírálja el, és a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van. A hitelező pedig az igénynek a Cstv.57.§. (1) bekezdés b./ pontja szerinti követelésként való nyilvántartásba vételét nem kifogásolta. Így a besorolás kérdésében az elsőfokú bíróság jogszerűen nem is foglalhatott volna állást.

Erre figyelemmel csupán megjegyzi az ítéltábla, hogy az elsőfokú bíróságnak kielégítési sorrendet érintő megállapítása érdemben is téves volt. A többször módosított Cstv.57.§. (1) bekezdés b./ pontjába ugyanis a 2001. szeptember 1. napját követően indult felszámolási eljárásokban azokat a követeléseket kellett besorolni, amelyeket a felszámolás kezdő időpontja előtt zálogjoggal, óvadékkal biztosítottak. A felszámolás kezdő időpontja pedig a Cstv.27.§. (1) bekezdéséből kitűnően az azt elrendelő végzés jogerőre emelkedésének napja. A Cstv.57.§. (1) bekezdés b./ pontja és 49/D.§. (1) bekezdése alkalmazása során tehát eltérő időpontokat kell alapul venni. Így valamennyi, a felszámolás kezdő időpontja előtt zálogjoggal biztosított követelést a Cstv.57.§. (1) bekezdés b./ pontja szerint kell nyilvántartásba venni, de ezek közül kizárólag azok kielégítésére kell a biztosított követelés erejéig a zálogtárgy értékesítése során befolyt és az értékesítés költségeivel csökkentett vételár 50%-át fordítani, amelyek esetében a zálogjogot a felszámolási eljárás megindításának időpontja előtt legalább egy évvel alapították.

A Cstv.57.§. (1) bekezdés b./ pontjának az elsőfokú bíróság által – tévesen – idézett rendelkezése 2001. augusztus 31. napjával hatályát veszítette, a 2001. szeptember 1. napját követően indult eljárásokban – így a jelen eljárásban is – már nem lehetett alkalmazni.

Érdemben azonban az elsőfokú végzés helyes volt, ezért azt az ítéltábla a többször módosított Cstv.6.§. (2) bekezdése folytán alkalmazandó Pp.259.§. és 253.§. (2) bekezdése alapján az indokolás kiegészítésével és módosításával helybenhagyta.